

TRÆNEREN

ET UNDERVISNINGSMATERIALE

SKOLEN

KÆRE LÆRER

Tak for at du vil bruge Træneren i Skolen i din undervisning og dermed sætte et tabu til debat.

Filmen Træneren varer blot 33 minutter, mens tekstmaterialet her er omfattende. Det er derfor lavet, så du kan skrue op og ned for omfanget, så det passer præcist til dine behov.

Kapitel 1 forklarer baggrunden for både temaet og dette materiale. Desuden bliver brug af film og skolepakke i en række fag begrundet og hjemmesiden introduceret.

Kapitel 2 skitserer de tabuiserede og ofte komplekse overgreb samt kommer med et bud på, hvordan vi løser problematikker omkring dem – det er især gennem åbenhed.

Kapitel 3 gennemgår filmens handling, og opgaver til sidst lægger op til både klassisk analyse af form og indhold samt mere etiske og involverende spørgsmål til eleverne.

Kapitel 4 præsenterer kort filmens karakterer, der herefter kan bearbejdes både analytisk og mere frit som rollespil – desuden opgaver om grænser og tilgivelse.

Kapitel 5 definerer både ofre og krænkere samt typer af seksuelle overgreb og symptomer, mens opgaverne omhandler adfærd, ansvar og forskel på kønnene.

Herefter finder du en liste over relevante links og adresser på organisationer, hvorfra du kan få yderligere information eller rådgivning om seksuelle overgreb.

Helt til slut har vi samlet spørgsmålene, så du let kan danne dig et overblik og eventuelt kopiere dem til eleverne – alternativt downloade dem fra www.traeneren.dk

Vi håber, du og dine elever får både indsigt og god dialog via arbejdet med Træneren i Skolen.

Rigtig god fornøjelse.

INDHOLD

5. Forord

7. Kapitel 1: Baggrund og begrundelse

- Beskrivelse af projektet Træneren i Skolen
 - Formålet med Skolepakken
 - Fagmål:
 - Dansk
 - Samfundsfag
 - Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab
 - Kristendomskundskab
 - Tværfaglighed
 - Den obligatoriske projektopgave på 9. klassetrin
 - Hjemmesiden – www.traeneren.dk
 - Filmmediet gavner undervisningen
 - Ekspertes tilknyttet projektet
-

9. Kapitel 2: Overgreb på børn og unge – det svære emne

- Det kan ske for dig!
 - Overgreb, tabu, skyld og skam
 - God opførelse er at tage stilling til god opførelse
-

11. Kapitel 3: Filmens handling

- Opgaveforslag vedr. filmens handling
-

13. Kapitel 4: Filmens hovedkarakterer

- Opgaveforslag vedr. filmens hovedkarakterer
-

15. Kapitel 5: Fakta og fagudtryk

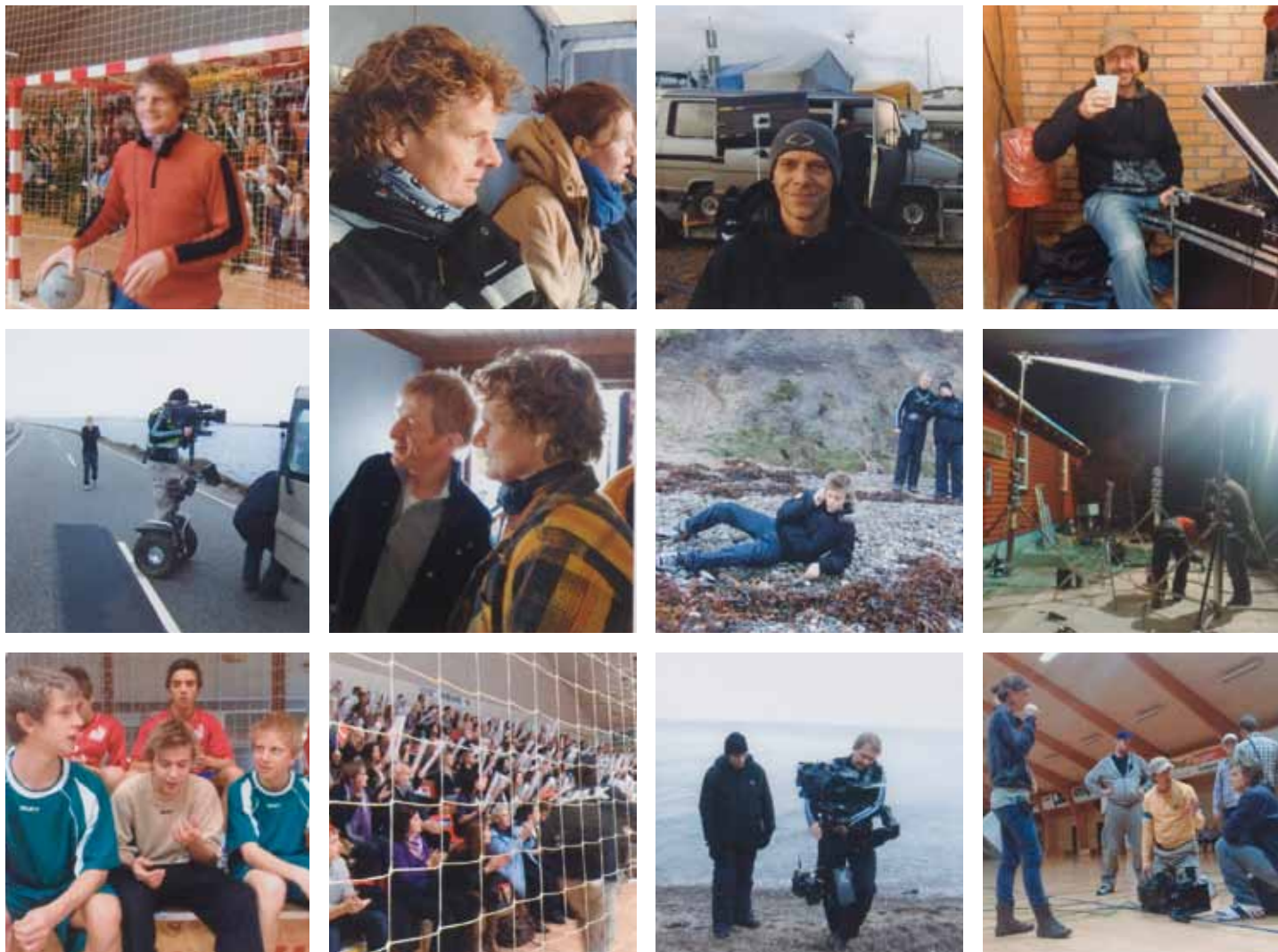
- Hvad er seksuelle overgreb?
 - Når børn reagerer
 - Symptomer på overgreb
 - De seksuelle krænker, hvem er de?
 - Har du mistanke?
 - Den seksuelle lavalder
 - Fakta om børneattesten
 - Opgaveforslag vedr. fakta og fagudtryk
-

19. Links og adresser

20. Samlet opgaveforslag

Lars Kristian Mikkelsen, Instruktør.

FORORD

Når debatten om seksuelle overgreb på børn og unge raser og medierne rydder forsider, tages der ofte detaljeret udgangspunkt i misbruget af et enkelt menneske. Det er sjældent, at nogen beskæftiger sig med de fremgangsmåder, der ligger til grund for overgrebet – strategier, der gør det muligt for den pædofile at misbruge det unge menneske. Det er sådanne processer, vi vil belyse med filmen *Træneren*.

Fra begyndelsen har det været vigtigt for os at sætte fokus på den fortællelse, fornedrelse og det hemmelighedskræmmeri, der altid forbindes med seksuelle overgreb. – Det har været vigtigt at fokusere på de elementer, der rækker langt videre end selve overgrebet.

Det er imidlertid vigtigt at nævne, at vi med filmen ikke vil pege fingre. Filmen er ikke skabt som en skræmmekampagne; men som en hjælp til at belyse ét af de mest tabuiserede emner i Danmark: Overgreb på børn og unge begået af en tillidsperson i idrætsmiljøet.

Skal vi fremover kunne identificere den seksuelle krænker og samtidig gøre op med fortællelsen hos ofrene, skal vi prikke til de dybe følelser. Med filmen *Træneren* vil vi bryde tabuiseringen og skabe dialog.

Filmen er derfor en oplagt mulighed for at åbne op og behandle emnet i et åbent og trygt forum. Det er vigtigt, at der bliver talt om, hvorfor og hvordan et overgreb kan finde sted samt det massive og livslange traume, et sådant overgreb påfører den krænkede.

Med undervisningsmaterialet *Træneren i Skolen* ønsker vi at sætte fokus på en problemstilling, som aldrig må forties. Når emnet belyses og åbent diskuteres, giver det også de unge en langt bedre mulighed for at kunne sige fra.

Målet med filmen er derfor at give børn og unge nogle redskaber til at sige fra uden at føle skyld. Ikke at gøre dem bange.

Lad os bryde tavsheden!

Lars Kristian Mikkelsen (Instruktør) & Carsten Holst (Producer)

KAPITEL 1

Baggrund og begrundelse

Dette kapitel er skabt som en indføring i projektet Træneren i Skolen. Formålet er således at give de bagvedliggende informationer vedrørende tilblivelsen af filmen Træneren samt projektet Træneren i Skolen.

I kapitlet belyses formålet med Skolepakken samt de gældende fagmål ligeledes.

BESKRIVELSE AF PROJEKTET TRÆNEREN I SKOLEN

Projekt Træneren i Skolen er et tryghedsskabende skole-, undervisnings- og debatprojekt, som har til formål at belyse og forebygge seksuelle overgreb og andre former for krænkelse af børn og unge i Danmark.

Skolepakken indeholder filmen Træneren på DVD samt undervisningsmateriale, som henvender sig til læreren. Der er lavet en distributionsaftale med Center for Undervisningsmidler om landsdækkende udsendelse af Skolepakken til alle folkeskoler, efterskoler og privatskoler i Danmark fra 7. til 9. klassetrin.

Som en del af Skolepakken, er der ligeledes blevet udarbejdet en hjemmeside, som understøtter materialet: www.trainerne.dk.

Formålet med dette omfangsrige projekt er at give børn og unge, forældre, politikere og lærere ny viden på en målrettet, oplysende og beskrivende måde. Formålet er at skabe en tryk debat i klasseværelserne og hjemmene og således medvirke til forebyggelse af overgreb på børn og unge.

Filmen Træneren

Filmen Træneren er en fiktionsfilm produceret af Zentropa med støtte fra New Danish Screen v/Det Danske Filminstitut, Trygfonden, Tuborgfondet, Danmarks Idræts-Forbund, TV2, FilmFyn og Danmarks Radio. Filmen omhandler et af de mest tabuiserede emner i Danmark - overgreb på børn og unge begået af en tillidsperson i idrætsmiljøet.

Der er ikke hidtil skabt en undervisningsfilm om dette emne med udgangspunkt i det danske forenings- og idrætsmiljø. Filmen Træneren er således skabt som en oplagt mulighed for 7.- 9. klassetrin, de pædagogiske uddannelser, forældre, idrætsforeninger og lignende til sagligt at kunne fortælle om hvorfor og hvordan et overgreb kan foregå.

Foranlediget af filmen kan der åbnes op for en dialog, der også behandler den massive og livslange effekt et sådant overgreb eller krænkelse forårsager den krænkede. Når emnet belyses og åbent diskuteres, giver det barnet og den unge en langt bedre mulighed for at kunne sige fra. Fortielsen brydes.

FORMÅLET MED SKOLEPAKKEN

Formålet med at inddrage Skolepakken i undervisningen på 7. til 9. klassetrin, er primært at belyse og forebygge seksuelle overgreb på børn og unge. Forhåbentlig kan dette fokus også forebygge andre former for krænkelse, samt lære børn og unge deres egne grænser at kende. Lære at sige fra.

Målet med Skolepakken er således, at give børn og unge nogle redskaber til at sige fra over for en voksen uden at føle skyld.

Skolepakken kan inddrages i undervisningen på en sådan måde, at filmen først vises for klassen. Derefter kan den enkelte lærer anvende de tilknyttede opgaver eller blot søge inspiration blandt disse.

Fagmål

Skolepakken kan med fordel anvendes i fagene Dansk, Samfundsfag, Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab samt Kristendom. Det er ligeledes velegnet til tværfagligt brug. I henhold til Undervisningsministeriets Fælles Mål 2009 står det følgende om de enkelte fag:

Dansk

Det faglige formål med at inddrage filmen Træneren i faget dansk er at fremme elevernes oplevelse og forståelse af det filmiske medie som kilde til udvikling af personlig og kulturel identitet.

Dét at inddrage det filmiske medie som udtryksform i undervisningen skal lede eleverne frem imod, at de tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at fortolke, vurdere og perspektivere ud fra såvel umiddelbar oplevelse som analytisk forståelse.

Eleverne skal herunder kunne gøre rede for og vurdere etiske og æstetiske aspekter i henhold til det filmiske medie som udtryksform samt de emner, filmmediet behandler.

Der arbejdes derfor såvel fælles som individuelt med oplevelse, meddigtning, forståelse og fortolkning, hvorfor eleverne må tilegne sig kompetencer inden for disse områder.

Samfundsfag

I forbindelse med det samfundsfaglige emneområde kan man i undervisningen lægge vægt på de sociale og kulturelle forhold - socialisering, kultur og identitet.

Med udgangspunkt i Skolepakken skal undervisningen lede frem imod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at give eksempler på sociale klasser eller grupper samt eksempler på sociale og kulturelle fællesskaber.

Eleverne skal ligeledes kunne give eksempler på sociale normer og sociale konflikter i det moderne samfund. Med udgangspunkt i Træneren bør eleverne også kunne reflektere over forhold, der medvirker til dannelse af forskellige roller i samfundet.

Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab

Formålet med at inddrage Skolepakken i faget sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab er, at eleverne dermed får mulighed for at tilegne sig indsigt i vilkår og værdier, der påvirker sundhed, seksualitet og familieliv.

På baggrund af deres arbejde med Træneren skal eleverne opnå forståelse af den betydning, seksualitet og familieliv har for sundhed samt en forståelse af samspillet mellem sundhed og miljø.

Undervisningen skal således lede frem imod, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at beskrive fysiske og psykiske faktorer og diskutere deres samspil og indvirkning på sundhed og seksualitet. I den forbindelse skal de også kunne indgå i en diskussion om, hvordan negative konsekvenser af seksuallivet kan undgås.

Eleverne bør ligeledes forholde sig til de sociale og samfundsmæssige påvirkninger af identitet, kønsroller og seksualitet, herunder betydningen af kulturelle normer, medier og venner, der tematiseres i Træneren. Ydermere skal eleverne kunne redegøre for, hvordan følelser og kærlighed har betydning for sundhed, seksualitet og familieliv.

Kristendomskundskab

Formålet med at inddrage Skolepakken i kristendomskundskab er hovedsagelig af tværfaglig karakter.

Gennem mødet med de forskellige former for livsspørgsmål og svar, som findes i kristendommen samt i andre religioner og livsopfattelser, skal Skolepakkens inddragelse i undervisningen give eleverne grundlag for personlig stillingtagen og medansvar i et demokratisk samfund.

I arbejdet med Skolepakken skal eleverne således kunne identificere forskellige menneske- og natursyn og forholde sig til dem på baggrund af normer, etikker og bagvedliggende værdier.

Tværfaglighed

Med denne lærervejledning åbnes der op for størst mulig al-buerum til læreren. At medtænke kreativt og eventuelt tage fat i tværfaglige emner som Tabu i samfundet, Overgreb eller Marginaliserede grupper gør, at den enkelte lærer har mulighed for at strukturere undervisningen helt efter eget ønske. Det vigtigste er at åbne op for en god og tryk dialog.

Den obligatoriske projektopgave på 9. klassetrin

Har den enkelte lærer lyst til at arbejde mere dybdegående med de problematikker Skolepakken og Træneren kaster lys over, vil det være oplagt at inddrage Skolepakken i arbejdet med at forberede eleverne til den obligatoriske projektopgave på 9. klassetrin.

De unge mennesker får således mulighed for at arbejde mere intensivt med problematikkerne i Træneren.

HJEMMESIDEN – WWW.TRAENEREN.DK

Den hjemmeside, der knytter sig til Skolepakken, er elevernes forum.

I dette forum får eleverne en række konkrete råd til, hvor og hvordan de søger hjælp, såfremt de har mistanke om overgreb, eller selv har været udsat for et sådant.

På hjemmesiden kan eleverne ligeledes finde faktainformationer om seksuelle overgreb, de kan læse om symptomer på overgreb og om hvordan børn reagerer på overgreb.

Som ekstramateriale kan de også stifte bekendtskab med piger, der har været udsat for seksuelle overgreb. De fortæller hér deres historie.

Hjemmesiden er imidlertid også tænkt som et værktøj til forældre, lærer, idrætstrænere med flere, der beskæftiger sig med børn og unge i dagligdagen. På hjemmesiden kan den voksne hente ny viden, praktisk råd og vejledning samt inspiration til undervisning.

For at få det bedst mulige udbytte af hjemmesiden er det vigtigt, at den enkelte lærer gør eleverne opmærksom på hjemmesiden og opfordrer eleverne til at tage den i brug, da denne er en integreret del af Skolepakken.

FILMMEDIET GAVNER UNDERVISNINGEN

Kulturministeriet har netop offentliggjort en analyse af børn og unges medievaner i forhold til danske og udenlandske spillefilm foretaget af konsulentbureauet Manto A/S. I denne rapport fastslås det, at film er børn og unges foretrukne medie - og at filmen generelt har stor betydning for børn og unges kulturvaner.

*Niels i badet efter
det første overgreb.*

FORTIELSEN

“VED ET BESTYRELSESMØDE I EN NABOKLUB TIL TRÆNERENS KLUB, BLEV FORSLAG OM EN PÆDOFIL-PARAGRAF DISKUTERET. ET MEDLEM SAGDE “FÅR DE SÅDAN EN PARAGRAF I NABOKLUBBEN, VIL DE IKKE KUNNE STILLE HOLD.””

FIRE UD AF DE OTTE BESTYRELSESMEDLEMMER VIDSTE MED NAVNS NÆVNELSE, HVEM DER BLEV HENTYDET TIL I NABOKLUBBEN. INGEN HAR REAGERET.

På Det Danske Filminstitut, hvor undersøgelse er foretaget, er det ikke overraskende, at børn og unge placerer film højt på listen over de foretrukne kulturtilbud:

“Det er godt at få bekræftet, at børn og unge er flittige brugere af filmmediet – ikke bare som et underholdningsprodukt, men også som afsæt for læring og kulturel udvikling i bred forstand,” siger filminstitutets adm. direktør Henrik Bo Nielsen.

Film er et meget vigtigt kulturbærende medie for børn og unge. Deres filmforbrug har en afsmittende effekt på andre former for kulturforbrug som eksempelvis læsning, brug af tv, computerspil og Internet.

Både elever og lærere i folkeskolen opfatter film som et vigtigt medie i undervisningen. Lærerne fremhæver filmens styrke som læringsredskab og filmmediets muligheder for at skabe en fælles referenceramme for eleverne.

Samtidig peger analysen imidlertid også på, at filmmediet ifølge lærere og elever fylder for lidt på skoleskemaet. På landets skoler udnyttes man langt fra filmens pædagogiske, kulturelle og almindelige muligheder.

Med Skolepakken og filmen Træneren åbnes der således op for den udfordring det er at styrke indsatsen for at få filmmediet ud til børn og unge i hele landet og dermed gøre mere for at inspirere kommuner, skoler, lærere og kulturformidlere til at bruge filmmediet i skoleundervisningen og den lokale kulturpolitik.

EKSPERTER TILKNYTTET PROJEKTET

For at kvalitetssikre dette projekt er der indgået samarbejde med pædagogiske vejledere, psykologer, forældre og idrætsforeninger.

Jan Darfelt, specialkonsulent ved Danmarks Idræts-Forbund og psykolog Kuno Sørensen, RedBarnet, har været fagligt engagerede og meget behjælpelige med professionel sparring og rådgivning under hele udarbejdningsprocessen.

Jan Darfelt, Danmarks Idræts-Forbund

Jan Darfelt har været ansat i Danmarks Idræts-Forbund (DIF) i 25 år som leder og konsulent. DIF har især gennem de sidste 10 år beskæftiget sig med pædofili og seksuelle krænkelser, da emnet

til stadighed er aktuelt og behovet for rådgivning og oplysning er tydeligt.

Jan Darfelt har brugt en stor del af sin arbejdstid på at yde rådgivning til mange af DIF's ca. 11.000 idrætsforeninger og deres ledere i netop spørgsmål omkring pædofili og seksuelle krænkelser.

Jan Darfelt rådgiver både idrætsledere, trænere, forældre og foreningsmedlemmer, som har eller har haft en oplevelse i idrætsregi, de gerne vil drøfte. Der kan både være tale om en konkret seksuel hændelse og tale om de konsekvenser, det udløser at anmelde hændelsen.

I andre tilfælde rådgiver Jan også om juridiske forhold, straffelov, lov om børneattester, persondatalovgivning mm.

Kuno Sørensen, Red Barnet

Kuno Sørensen er autoriseret psykolog med specialuddannelse i psykoterapi.

Siden 2001 har Kuno Sørensen arbejdet i Red Barnet, hvor han primært har beskæftiget sig med rådgivning om seksuelle overgreb på børn og unge i alle dets variationer.

Kuno Sørensen har blandt andet været medforfatter på vejledningen Seksuelt misbrug af anbragte børn, 2003, bogen Fra kigger til krænker? – om it-relaterede seksuelle overgreb på børn, 2006, og rapporten Seksuelle overgreb mod børn i en børnehave, Århus kommune, 2008.

Kuno Sørensen stiller ofte sin ekspertise til rådighed og underviser blandt andet ved diverse konferencer og kurser. Hans ekspertise efterspørges ligeledes ofte af offentligheden, hvor han er en hyppig kommentator i medierne, når det gælder seksuelle overgreb på børn.

KAPITEL 2

Overgreb på børn og unge – det svære emne

Dette kapitel ligger vægt på vigtigheden af, at der tales åbent om svære emner som overgreb på børn og unge. Det er derfor vigtigt, at vi skaber endnu mere åbenhed om emnet og forhåbentlig er med til at stoppe sager i at opstå. Trods det vanskelige emne, skal der sættes ord på.

DET KAN SKE FOR DIG!

Børn og unge hører ofte om overgrebs-sager via medierne. Mediernes fremstilling af sager om seksuelle overgreb på børn og unge ender stort set altid med at blive formidlet ensidigt og sensationspræget. Medierne giver derfor sjældent en viden eller erfaring som de kan omsætte til deres egen hverdag.

”Sådan noget sker jo ikke for mig!” vil den naturlige reaktion hos mange børn og unge være, fordi seksuelle overgreb ofte fremstilles som overfald eller voldelige handlinger. Mange seksuelle overgreb har imidlertid været et forførende og manipulerende forløb fyldt med mange uklarheder og dilemmaer hos barnet eller den unge end et dissideret overfald.

Åbenhed i undervisningen

Fordelene ved at inddrage et emne, der omhandler seksuelle overgreb på børn og unge i undervisningen er, at de på en mere nuanceret og realistisk måde får kendskab til de mange kompliserede processer, der er tilknyttet seksuel udnyttelse. De bliver således mere bevidst om, hvor deres egne grænser går.

Endelig kan den åbne debat i undervisningen også være med til at afklare, at selvom der opstår en skyldfølelse hos barnet eller den unge i forbindelse med et overgreb, så ligger ansvaret alene hos den voksne.

Seksuelle overgreb favner bredt

Når temaet er seksuelle overgreb, er det nødvendigt at se nærmere på, hvordan vi omgås hinanden – se nærmere på hvordan vi respekterer eller ikke respekterer hinandens grænser.

Mobningen med seksuelt indhold er ofte en integreret del af ungdomsmiljøet. Det er derfor vigtigt, at ledere og trænere er forbilleder i forhold til den etik og moral, der er gældende i sports-, idræts- og fritidsmiljøerne. Især fordi konkurrencementaliteten, som er tæt knyttet til især idrætsmiljøet, i sig selv lægger op til, at nogen diskvalificeres; mens andre skaffe sig særlige fordele.

I den type miljøer vil en seksuel krænker på den ene side være tilløkkende, fordi vedkommende kan give barnet eller den unge de fornødne fordele. Samtidig er konsekvenserne frastødende, når barnet eller den unge skal deltage i seksuelle aktiviteter, det ikke har lyst til.

De problematikker, der er tilknyttet seksuel udnyttelse fra en tillidsvækkende og betroet voksen, er ikke nye. Vores straffelov har en særlig paragraf, som fremhæver at man ikke må udnytte sin position som lærer, pædagog, træner eller lignende. Det nye inden for det seneste årti er imidlertid, at vi i højere grad tør tage hul på tabuet.

OVERGREB, TABU, SKAM & SKYLD

Af Kuno Sørensen, psykolog, Red Barnet.

Seksuelle overgreb mod børn og unge er ikke noget nyt. Det nye er, at vi i højere grad tør tale om, at overgrebene finder sted.

Dermed er der også en større mulighed for at gøre noget for at hjælpe dem, det er gået ud over. En forudsætning for at yde hjælp er dog stadigvæk, at overgrebene bliver opdaget.

Selvom der er større åbenhed om emnet, så er dette stadig forbundet med stærke følelser af tabu, skam og skyld hos det barn eller den unge, der bliver udsat for overgrebene. Den seksuelle krænker kan være meget dygtig til at manipulere med ofrets oplevelser af det, der sker. Derfor er det stadig svært for et ofret at fortælle om overgrebene.

Både drenge og piger udsættes for seksuelle overgreb. Der er imidlertid en tendens til, at drenge har endnu sværere ved at stå frem og erkende, at deres seksuelle erfaringer med en ældre person i virkeligheden var en handling, de ikke havde lyst til. Hvis krænkeren er en mand, er drenge bekymrede for, om det er fordi, de selv er homoseksuelle. Hvis krænkeren er en kvinde, vil mange drenge forsøge at fremhæve det som positiv oplæring, selvom de inderst inde står tilbage med følelse af, at det egentlig ikke var deres ønske at gennemføre det seksuelle.

Grooming

Hos fagfolk, der arbejder med overgreb, er begrebet ”Grooming” blevet meget centralt for bedre at kunne forstå, hvorfor det kan være så svært for ofret at erkende, både over for sig selv og over for andre, at overgrebene har fundet sted.

Grooming omhandler processerne, der foregår mellem krænkeren og ofret, både før, efter og under overgrebene. Den forførelse, manipulation samt de overtalelser og subtile magtmidler, den seksuelle krænker anvender over for ofret, betegnes Grooming.

Den voksnes fysiske og psykiske overlegenhed gør det muligt for krænkeren at overbevise barnet eller den unge om, at dét, de gør sammen, er noget alle børn har prøvet - det er bare ikke noget, man taler om.

En forståelse af Grooming-processen giver også en indsigt i, at det, der ser ud som om ofret frivilligt har medvirket, faktisk bundler i, at ofret befinder sig i et stort dilemma.

Hvis krænkeren som træner f.eks. favoriserer og giver særbehandling til et barn eller en ung, så kan det være ekstra svært for barnet eller den unge at sige fra, hvis træneren samtidig gradvist bliver seksuelt grænseoverskridende. Der sker en forvirring, fordi ”det gode” og ”det onde” blandes sammen. Hvad er så værst? At holde ud lidt endnu - fordi barnet eller den unge håber, at ”det onde” stopper i morgen - eller fortælle om det og selv komme på børnehjem? En diffus forestilling som mange børn og unge tror, ville være det værste for dem.

MAGTEN

“MADS PÅ 36 MØDER OP TIL INTERVIEWET UNDER FILMENS RESEARCHFASE. MED KORSLAGTE ARME RÅBER HAN SURT: “HVAD FANDEN HAR I GANG I!” HAN BEGYNDER DOG AT FORTÆLLE OG ÅBNER HELT OP. HAN SLUTTER AF MED AT SIGE: “HAN SKAL KNALDES! MEN DET BLIVER IKKE AF MIG, FOR TRÆNEREN ER SAMTIDIG DEN MAND, DER HAR GJORT MEST FOR MIG I MIT LIV”.

TRÆNEREN KOM FAST I MADS, HANS KONE OG BØRNEGENES HJEM GENNEM MANGE ÅR.

Desværre går nogen unge og voksne i dag stadig rundt med en ubearbejdet hemmelighed om seksuelle krænkelser fra barndommen. På grund af tabu, skam og skyld har de måske fortrængt de smertefulde oplevelser. Det koster psykisk energi og er en belastning for krop og sjæl at undertrykke tanker.

At bære på disse fortrængninger kan eksempelvis komme til udtryk via uklare psykosomatiske symptomer, generel mistro eller andre former for senfølger af de traumatiske oplevelser fra overgrebene. Bestemte situationer, oplevelser eller hændelser kan vække de fortrængte tanker til live. For nogle måske først den dag ens egne børn får samme alder, som da man selv blev udsat for overgrebene.

Behandling og rådgivning

Vejen ud af tabu, skam og skyld er at få terapeutisk hjælp til at bearbejde de private, smertefulde og traumatiske oplevelser fra overgrebene. Ellers kan man risikere, at senfølgerne kommer til at begrænse ens livsudfoldelse og livsglæde.

I Danmark er det kommunernes ansvar at tilbyde hjælp til børn og unge, der har været udsat for overgreb. Du skal henvende dig til Socialforvaltningen i den kommune, du bor i. Desuden kan du på Rigshospitalets Team for Seksuelt Misbrugte børn få rådgivning om emnet. Dette tilbud er landsdækkende.

GOD OPFØRSEL ER AT TAGE STILLING TIL GOD OPFØRSEL

Af Jan Darfelt

Generelt kan det være svært at sige noget eksakt om, hvad god opførsel er i samværet mellem børn/unge og voksne. Mange kulturer gør sig gældende. Der kan eksempelvis være forskelle

i kulturer mellem land og by, mellem de forskellige landsdele; men der kan også være forskelle i kulturer inden for de enkelte skoler og idrætsgrene.

Helt generelt er god voksenopførsel/adfærd i forhold til de børn og unge, de underviser eller træner imidlertid, at den voksne respekterer det enkelte barn, taler ordentligt til barnet – at den voksne ikke anvender nedsættende ord eller latterliggøre barnet. På skolerne og i idrætsforeningerne er det utrolig givtigt, at man laver et sæt leveregler for, hvordan man omgås børn og unge eksempelvis i badesituationer og i forbindelse med overnatninger. Bader man sammen (ja/nej), soves der i samme telt/sovesal på ture (ja/nej), hvordan berøres børnene, når øvelser skal læres – hvordan berøres børn ikke! Er det ok at tage en eller flere børn fra skolen eller foreningen med hjem til sig privat (ja/nej)?

Den bedste forebyggelse af overgreb på børn og unge er et sådan fælles regelsæt samt et åbent forum, hvor det er naturligt hele tiden at drøfte, om den enkelte skole eller idrætsforening som helhed lever op til regelsættet.

God opførsel er således, at der er taget stilling til god opførsel! Hvad er det i praksis – og hvordan sørger man for at gøre denne debat levende, så den følger med tiden?

KAPITEL 3

Filmens handling

Formålet med dette kapitel er at introducere læreren til filmens handlingsforløb. Afsnittene er fortløbende og behandler de scenarier i filmen, der ligger op til de seksuelle overgreb; men som også direkte viser overgrebene.

I slutningen af kapitlet findes en række opgaveforslag, der tager udgangspunkt i filmens handling. Den enkelte lærer kan benytte sig af alle opgaver i undervisningen; eller kan blot anvende disse som inspirationsmateriale.

”Du kan lokke ham til at løppe”

I filmens første håndboldkamp oplever publikum hurtigt, at træneren favoriserer den 14årige Niels. Træneren opfordrer Niels til at manipulere med sin modspiller ved at sige, ”Du kan lokke ham til at løppe”.

Filmen Træneren handler netop om den 14årige Niels, hans passion for håndbold og det pres han udsættes for under trænerens fysiske og psykisk misbrug af ham.

Allerede i filmens anslag gøres publikum opmærksom, at der hersker en ganske særlig forbindelse mellem Niels og træneren. Spørgsmålet er bare på hvilken måde? - Hvorfor denne favorisering?

Håndboldkampen er vundet og sejren fejres hjemme hos træneren, hvor de unge fester og drikker. Niels og kæresten Pernille har lånt trænerens soveværelse. Her ligger de i trænerens seng - kysser og kærtegner hinanden.

Pludselig ringer Pernilles telefon. Det er hendes far – hun bliver nødt til at gå. Niels er faldet i søvn i sengen; men vågner med et sæt, da én, han tror er Pernille, er ved at give ham et blowjob under dynen.

Da det er overstået, forsvinder en skikkelse ud af soveværelset.

”Der var ikke andre i huset end trænerne”

Efter hændelsen er Niels i første omgang helt oppe at køre, da han tro, det er Pernille, som har givet ham et blowjob.

Da det går op for ham, at det ikke var hende, trænger han sig langsomt mere og mere ind i sig selv. Dette skildres blandt andet i badet efter en kamp, ved at hans tidsperspektiv ændres. Niels står helt stille under bruseren, er fjern i blikket og ænsrer knap nok sine holdkammerater passere ham.

Træneren favoriserer åbenlyst Niels og opfordrer ham til, at de to skal være alene sammen: ”Jeg har nogle optagelser, jeg tror, det ville være en god idé, vi gennemgik sammen. Har du tid senere, så kan du lige kigge over til mig, så kan vi se på det?”, siger træneren.

Derhjemme er Niels ved at lave lektier. Han er mut, stilfærdig og undviger hele tidens sin mors berøringer. Træneren dukker pludselig op, efter Niels har brændt ham af. Han opmuntrer Niels til at køre med sig.

”Du tror vel ikke, det er mig?”

Træneren giver mad! Man kan tydeligt se, at Niels har svært ved at spise. Der er stille. Stilheden er trykkende. Efter lidt tid begynder Niels at fortælle om oplevelsen i soveværelset. Træneren reagerer uforstående: ”Jeg troede, vi var gode venner!? Har jeg ikke gjort alt muligt for dig? Har jeg ikke taget mig af dig?”.

Træneren fortsætter nu i en venlig tone: ”Jeg betragter dig som et stort talent!”. Niels’ tavshed ’købes’ med et par nye sko.

”Du skal jo have det godt”

Ved mesterskabet får Niels sit eget værelse, for ”sådan er det jo at være Keeper,” siger træneren.

Filmens omdrejningspunkt finder for alvor sted, da træneren kommer ind til Niels på værelset. I samtalen lægger træneren sin hånd på Niels’ skulder, ser ham dybt i øjnene og siger: ”Du skal jo have det godt”. Lige med ét ved Niels, at det er træneren, som har forgrebet sig på ham. Niels styrter ud!

Niels er løbet ned på stranden. Pernille ringer. I samtalen prøver Niels at overbevise både sig selv og Pernille om, at overgrebet bare var noget han drømte. Men hans øjne afslører, at han lider.

”Du er den bedste, Niels. Du er den bedste!”

Mesterskabet er i hus og alle er glade! Om natten vågner Niels pludselig ved lyden af et klirrende bæltespænde.

Niels er desorienteret; men ser så træneren, der stønnende sidder og onanerer på sengekanten. Denne gang er det seksuelle overgreb åbenlyst. Niels vender blikket væk. Hans øjne afslører afmagt.

Efter mesterskabet bliver trænerens seksuelle overgreb på Niels deres hemmelighed. Vi ved derfor ikke, hvordan historien ender, eller hvad træneren gør ved Niels næste gang.

OPGAVEFORSLAG

Filmanalysen

For at skabe et overblik over filmens handlingsgang og omdrejningspunkter, kan eleverne starte med at udarbejde en klassisk filmanalyse. I analysen kan I evt. inddrage følgende analyseelementer:

- Beskriv filmens handlingsforløb/kronologi.
- Beskriv filmens fortællestruktur.
- Hvilke omdrejningspunkter rummer filmen (Point of no return)?
- Hvad gør disse omdrejningspunkter ved filmens karakterer?
- Beskriv de forskellige modsætningsforhold filmen indeholder og definer filmens tematik.
- Karakteriser filmens visuelle stil vedr. brug af farver, lys stemning, klipning, kamerabevægelse, billedstruktur, beskæring, nærbilleder og lign.
- På hvilken måde afbildes filmens tematik i den visuelle stil?
- Hvad betyder det for vores oplevelse af de enkelte scener og af filmen som helhed, at instruktøren vælger den stil, han gør?

"Du tror vel ikke, det er mig?"

- Beskriv stemningen og følelserne i scenen i grillbaren.
- Beskriv det psykologiske aspekt ved scenen: Hvad tænker Niels? Hvad hentyder træneren til? Hvad er det, der bliver sagt mellem linjerne?
- Hvad siger den "larmende" tavshed dig som publikum?

Tavsheden og tvivlen!

Træneren og holdet kører hjem efter at have fejret mesterskabet. Niels sidder bagerst i bilen og stirrer tomt frem for sig. Dilemmaet trænger sig på i hans bevidsthed.

- Skal han fortsætte på holdet, som om ingenting var hændt?
- Eller skal han tale åbent om trænerens overgreb?
- Hvordan vil Pernille og hans venner reagere?
- Hvorfor sagde han ikke noget til nogen, da han var i tvivl om overgrebet?
- Hvad kunne han have gjort?

Sig det til nogen!

Der sidder gennemsnitligt 3 elever i hvert klasseværelse, som har været udsat for overgreb i en eller anden form. Denne opgave skal tage udgangspunkt i en situation, hvor overgrebet har fundet sted. Opgaven kan evt. tage udgangspunkt i filmens anden del, hvor det går op for Niels, at hans træner har begået overgreb på ham.

- Diskuter gruppevis hvad Niels nu skal gøre.
- Hvem burde han fortælle om sin situation?
- Hvilke reaktioner kan han forvente?

Meddigtning

Filmens slutning er meget åben og giver eleverne mulighed for at meddigte. Meddigt en slutning på filmen.

- Hvad sker der nu i det videre forløb?
- Hvad gør Niels?
- Hvad gør træneren?

Niels og træneren ved festen i trænerens hus.

FORBANDELSEN

“THOMAS DUKKER OP HOS EN GAMMEL KLUBKAMMERAT, DER SIDDER FLERE GAMLE SPILLERE FRA HOLDET, DER OGSÅ HAR HAFT TRÆNEREN – OG SOM I FORBINDELSE MED RESEARCH PÅ FILMEN HAR FORTALT, HVORDAN DE BLEV KRÆNKET. THOMAS STIVNER, DA DET GÅR OP FOR HAM, AT FLERE AF DE TILSTEDEVÆRENDE NU HAR BØRN I TRÆNERENS SKOLEKLASSE.”

SKOLEN BLEV ALLEREDE FOR ÅR TILBAGE GJORT OPMÆRKSOM PÅ PROBLEMET. SIDEN HAR SKOLEN VÆRET OVERHÆNGT MED LØBE-SEDLER, MEN INGEN HAR GREBET IND

KAPITEL 4

Filmens hovedkarakterer

Filmens handling er centraliseret omkring den 14årige Niels og træneren, John.

I dette kapitel skildres disse to hovedkarakterer. De efterfølgende opgaver tager blandt andet udgangspunkt i deres situation, adfærd samt de problematikker seksuelle overgreb foranlediger.

Niels

Niels er vild med håndbold. Håndbold udgør nærmest hele hans liv, hvilket gør træneren til en meget dominerende og indflydelsesrig person i Niels' liv.

Niels er en populær dreng. Han er udadvendt, glad og vellidt af holdkammeraterne i klubben. Hans status som trænerens favorit synes ikke at skabe den store jalousi.

I 3 måneder har Niels været kæresten med den jævnaldrene Pernille. De er rigtig glade for hinanden og deler begge passionen for håndbold. Efter det første seksuelle overgreb ændrer Niels imidlertid karakter. Han går fra at være den glade og udadvendte dreng med masser af overskud på håndboldbanen til at blive indelukket og fraværende.

Niels er ikke længere glad. Han er nu både presset fysisk og psykisk af træneren – han er blevet offer for Grooming. Niels ved, at han kan miste alt det gode ved håndboldlivet, hvis han ikke forbliver gode venner med træneren.

Træneren, John

Træneren, John, er udadtil en charmerende, tillidsvækkende og dygtig træner, der koncentrerer sig meget om at få det bedste resultat ud af sit arbejde med de unge drenge.

Træneren er altid parat til at forklare sin adfærd. Han kan hele tiden forklare, hvorfor han skal være alene med Niels. Denne adfærd er tegn på Grooming – en proces, hvor træneren ikke kun bearbejder Niels; med også Niels' forældre og håndboldklubben.

Træneren føler sig seksuelt tiltrukket af unge drenge – han er forførende og manipulerende!

Trænerens Grooming af Niels og det miljø, Niels færdes i, kræver planlægning og disciplin. Fra blot at være den gode og hjælpsomme træner og ven, begynder træneren at kræve mere og mere af Niels samtidig med, at han køber Niels' tavshed i form af gaver og favorisering.

OPGAVEFORSLAG

Niels

- Lav en personkarakteristik af Niels.
- Hvad er dit umiddelbare indtryk af Niels?
- Hvordan udvikler han sig igennem filmen?
- Hvordan er han over for sin mor efter det første overgreb?
- Og hvorfor er han mon pludselig sådan?
- I henhold til opgaven om meddigtning kan I overveje, om Niels på et senere tidspunkt søger en konfrontation?

Træneren, John

- Lav en personkarakteristik af træneren.
- Hvad er dit umiddelbare indtryk af ham?
- Virker han sympatisk eller usympatisk?
- Ændre dette indtryk sig i løbet af filmen?
- Og i så fald hvornår, hvordan og hvorfor?
- Hvilken oplevelse af ham sidder du tilbage med efter at have set filmen?
- Hvorfor forgriber træneren sig mon på Niels?

Lær egne grænser at kende og øvelse i at "sige til og fra"

Personlige rettigheder:

- At have og give udtryk for egne følelser, behov, meninger og ideer.
- At blive lyttet til og blive taget alvorligt.
- At blive behandlet med respekt.
- at sige til og fra uden at føle skyld.
- At spørge "dumt" og bede om oplysninger.
- At begå fejl.
- At være uvidende og indrømme det.
- At bestemme over egen ejendom, tid, krop og sjæl.
- At søge succes.
- At ændre mening. Vi er ikke forpligtet til at sige B, blot fordi vi har sagt A. (Birgitte Haldbø, "Træd frem med selvfølelse", Munksgaard 1996)

Øvelser i at lære sine grænser at kende:

Lad eleverne stå overfor hinanden to og to i så stor afstand som muligt. Lad den ene gå langsomt tættere på den anden. Lad den anden mærke efter og sige stop, når hans/hendes personlige sfære er overtrådt. Med det formål at eleverne mærker deres grænse for fysisk nærhed i forhold til den anden.

Diskuter derefter det situationsbestemte ved fysiske grænser. ►

*Niels har vundet
mesterskabet; men tabt
en del af sig selv.*

FORNEDRELSEN

◀◀ EN DRENG LIGGER I EN SENG EFTER EN VÅD FEST. VED SIDEN AF LIGGER EN PIGE. TRÆNEREN LIGGER IMELLEM DEM. DRENGEN FALDER I SØVN, MEN VÅGNER VED AT TRÆNEREN HAR TAGET HANS TISSEMAND I MUNDEN. DRENGEN TØR IKKE SIGE NOGET, LADER SOM HAN SOVER. REJSNINGEN FALDER, OG TRÆNEREN GIVER OP. DE FØLGENDE DAGE FORLØB, SOM INTET VAR HÆNDT. ▶▶

DRENGEN VAR BLEVET 36, FØR HAN FORTALTE DET TIL NOGEN

Afstand – vores nærområder:

- Fortroligt - 0,75 meter
- Personligt - 1,2 meter
- Socialt - 2,0 meter
- Offentligt - 7,5 meter

- Med udgangspunkt i ovenstående figur kan I diskutere i hvilke nærområder Niels og trænerens relation befinder sig på forskellige tidspunkter i filmen.
- Hvilken betydning har det for hvor tæt træneren kan komme på Niels?
- Er den i det sociale nærområde, det personlige nærområde eller det fortrolige nærområde?
- Hvilken betydning har det at træneren leger med drengene i badet, mens de er nøgne?
- Hvilken betydning har det for relationens nærområde, at Niels holder på hemmeligheden?
- Konkluder hvilken betydning det har for Grooming-processen og trænerens mulighed for at manipulere med Niels?

Dilemmaspil: Grænselinjen

Formålet med denne opgave er at gøre eleverne opmærksom på vigtigheden af, at de tænker over forskellige fysiske og psykiske grænser. Spillet går ud på at bringe forskellige situationer mellem voksne og børn/unge i spil gennem en række spørgsmål.

Det overordnede spørgsmål er: kom tanke om en situation, hvor dine grænser er blevet overtrådt af en voksen.

Klassen beskriver mindst 16 situationer, hvor deres grænse muligvis er blevet overtrådt af en voksen. Klassen deles op i grupper af 3-4 personer. Grupperne starter med at skrive situationerne ned på 16 kort i overskrifter. Dernæst trækker de et kort på skift.

Nogle situationer kunne lyde som følger:

- Kan vi undgå at dømme andre mennesker på baggrund af de utilgivelige handlinger, de har begået?
- Er det muligt at tilgive et seksuelt overgreb?
- En voksen giver dig et kys på kinden
- En voksen stryger dig henover håret
- En voksen stirrer på dig for længe
- En voksen fortæller om sit eget sexliv
- En voksen holder tæt om dig
- En voksen giver dig en gave, du virkelig har brug for
- En voksen giver dig en topkarakter, selvom du og han/hun ved, du ikke har fortjent den
- En voksen beder dig om at holde på en hemmelighed
- En voksen udviser særlig interesse for dig frem for dine klassekammerater
- En voksen vil have dig til at gøre tjenester
- En voksen siger han/hun har brug for dit selskab
- En voksen tilbyder ofte at køre dig hjem fra skole, fest eller lign.
- En voksen foreslår, du overnatter hos ham/hende

Grænselinjen:

Når eleverne trækker et situationskort, lægger de kortene på en Grænselinje. Alle grupper har lavet deres Grænselinje.

- Til venstre på linjen: Mine grænser er ikke blevet overtrådt.
- I midten: Mine grænser er måske blevet overtrådt.
- Til højre på linjen: Mine grænser er blevet overtrådt.

Forslag til rollespil:

Lær egne grænser at kende og øvelse i at "sige til og fra"

Rollespil:

Tag udgangspunkt i filmscenen hvor Niels laver lektier, og hans mor er opsøgende over for ham. 2 spillere spiller scenens tema i rollespillet. Bagefter bliver de spurgt om, hvad de tænkte og hvad de følte i situationen.

Dernæst skal de forsøge at spille scenen, så Niels og hans mor siger, hvad de føler og hvad de tænker i scenen. Diskuter bagefter med klassen, hvilken effekt det har for Niels, at han fortalte, hvordan han havde det frem for at være undvigende over for sin mor. Relater det til Grooming-processen og hvilken effekt den "nye scene" kunne have for filmens fortsatte handling.

Rollespil:

2 spillere spiller temaet fra scenen, hvor Niels laver lektier, og træneren er opsøgende over for ham. Bagefter skal de fortælle, hvad de tænkte og følte i situationen. Dernæst spilles samme scene hvor Niels i stedet er direkte i sin kommunikation over for træneren og dermed siger, hvad han tænker og føler.

Det er vigtigt (og svært), at Niels ikke pakker tingene ind. Spillerne fortæller igen, hvad de tænkte og følte i situationen. Sammenlign de to rollespil og diskuter, hvilken effekt det har, at Niels pakker sin afvisning ind i et indirekte budskab om, at han skal lave tysk. Analyser trænerens reaktion i rollespillene. Hører træneren Niels' budskab? Tal om hvilken effekt det har på Niels selv, om han kommunikerer indirekte eller direkte i spillet?

Rollespil:

De 16 situationer fra tidligere øvelser benyttes som temaer i rollespil –afviklet i grupper. Eleverne trækker et kort på skift og spiller først den oprindelige scene. Bagefter kommenterer spillerne, hvad de tænkte og følte i spillet.

Dernæst spilles situationen igennem, hvor de i stedet kommunikerer, hvad de tænker og føler. De fortæller, hvordan de oplevede det. De elever i gruppen, som ikke spiller, kommenterer på hvordan de synes, kommunikationen var både verbalt og i kropssprog – samt hvordan den virkede.

Tværfagligt emne: Tilgivelse?

I forbindelse med den undervisning, der skal forberede eleverne til den obligatoriske projektopgave på 9. klassetrin, er der mulighed for at udarbejde et tværfagligt emne mellem fagene kristendomskundskab, dansk og samfundsfag.

Ud fra forskellige menneskesyn kan eleverne gå i dybden med de dilemmaer i filmen, der handler om fordømmelse og tilgivelse.

- Kan vi undgå at dømme andre mennesker på baggrund af de utilgivelige handlinger, de har begået?
- Er det muligt at tilgive et seksuelt overgreb?

*Niels og kæresten, Pernille,
ved festen i trænerens hus.*

KAPITEL 5

Fakta og fagudtryk

HVAD ER SEKSUELLE OVERGREB?

Seksuelt misbrug af børn eller seksuelle overgreb på børn betyder, at en voksen eller en anden ung bruger et barn til at tilfredsstille sine egne seksuelle behov.

Ifølge Red Barnet defineres et seksuelt overgreb på børn således:

”Seksuelle overgreb på børn finder sted, når børn bliver involveret i seksuelle aktiviteter, som de på grund af deres alder og udviklingsniveau ikke fuldt ud kan forstå og overskue konsekvenserne af og derfor ikke er i stand til at give samtykke til”

Et seksuelt overgreb finder derfor sted når et barns personlige grænser bliver overskredet på en seksuel måde. Overgrebene kan svinge fra dét, at et barn bliver udsat for en blotter eller bliver tiltalt seksuelt krænkende, til at barnet udsættes for daglige voldtægter.

Imellem disse yderpunkter kan man beskrive mange typer forhold, hvor børns grænser krænkes.

Man kan inddele seksuelle overgreb i tre forskellige kategorier i forhold til det fysiske indhold i overgrebet:

Overgreb uden fysisk kontakt mellem barnet og krænkeren

I dette tilfælde opfordres barnet til seksuelle handlinger, der omhandler at blive fotograferet helt eller delvist nøgen, se på pornobilleder eller pornofilm sammen med voksne eller se på en person, der blotter sig eller onanerer.

Overgreb med fysisk kontakt mellem barnet og krænkeren

Når der hersker en fysisk kontakt mellem barnet og krænkeren, kan barnet blive udsat for kys eller kærtegn. Barnet kan blive befamlet på en seksuel måde med eller uden tøj. Barnet kan også blive tvundet til at skulle røre kønsdele hos krænkeren eller blive afklædt.

Overgreb - forsøg på samleje eller fuldbyrdet samleje

I dette tilfælde har krænkeren forsøgt på samleje eller gennemført samleje, vaginalt eller analt.

Denne inddeling siger ikke noget om den psykologiske proces, der er gået forud for overgrebet på barnet eller noget om hvor længe, overgrebet har fundet sted. Derfor skal man kende til alle omstændighederne omkring overgrebet for at forstå den belastning, overgrebet har udgjort for barnet.

Den største og mest traumatiserede virkning på barnet er det tillidsbrud, som barnet oplever, når en person, det kender, stoler på og forventer beskyttelse fra, ændrer sig til at foretage overgreb på barnet.

Hvordan defineres en pædofil?

En pædofil er en person, der retter al sin seksuelle energi mod børn og fantaserer om dem. Man kan være pædofil uden at begå seksuelle overgreb på børn, ligesom man kan begå seksuelle overgreb mod børn - altså være krænker - uden at være pædofil. Der kan derfor ikke sættes lighedstegn mellem en pædofil og en krænker.

Hvad er incest?

Incest er et specifikt juridisk begreb, der betegner seksuel aktivitet i familien mellem et barn og en slægtning i nedstigende linje eller seksuel aktivitet med en bror eller søster. Med nedstigende linje menes, at det er et barn af biologiske forældre, bedsteforældre eller oldeforældre.

Hvad er Grooming?

Grooming er en proces. Den begynder, når krænkeren udvælger et område at afsøge ofre. Krænkeren vil starte med at afsøge steder, hvor børn naturligt er til stede så som skoler, legepladser, sports- og fritidsområder eller internettet. Krænkeren melder sig måske som frivillig til sports- eller fritidsaktiviteter, eller han indleder venskaber med voksne, som har børn, hvor han kan tilbyde at være babysitter.

Alle børn kan blive udsat for seksuelle overgreb; men nogle børn er mere udsatte end andre. Børn som mangler selvtillid, ordentlig voksenkontakt og omsorg vil i højere grad være modtagelige for særlig opmærksomhed fra en voksen.

En seksuel krænker giver sig ofte god tid til at opbygge det nødvendige kendskab og tilstrækkelig tillid hos barnet. Krænkeren kan på den måde få en meget stor betydning i barnets liv.

Efter en periode hvor krænkeren udelukkende fremtræder som den gode og omsorgsfulde voksne, begynder denne gradvist at stille krav til barnet. I første omgang behøver det ikke at være krav af seksuel karakter; men 'bare' krav om at barnet skal gøre noget for krænkerens skyld.

Formålet med dette er at teste, hvor god eller stærk relationen mellem barnet og krænkeren er. Krænkeren vil typisk true med, at barnet vil miste det gode venskab eller de andre positive fordele, barnet har i kraft af kontakten med krænkeren.

Indholdet i kravene bliver efterhånden mere seksuelle, og et egentlig seksuelt misbrug er nu en realitet. Der bliver i nogle tilfælde brugt pornografiske billeder af børn til at overbevise barnet om, at sex mellem børn og voksne er helt i orden.

Grooming - når overgrebene er begyndt

Selvom barnet nu udsættes for overgreb, fremstår krænkeren fortsat også som den gode og omsorgsfulde voksne i mange andre situationer. Barnet vil altså miste disse oplevelser med den voksne, hvis det nægter at medvirke.

Krænkeren kræver, at barnet ikke fortæller om oplevelserne, fordi "det er vores særlige lille hemmelighed". Krænkeren kommer således også med direkte eller indirekte trusler om, hvad der vil ske, hvis barnet fortæller om det til andre.

På lige fod med alle andre seksuelle overgreb på børn er Grooming strafbart. Det er kriminelt at bearbejde et barn med henblik på at misbruge det seksuelt – også selvom de seksuelle overgreb ikke bliver realiseret.

NÅR BØRN REAGERER

Tabet af tillid til en person, der står én nær, er så centralt og omsiggribende, at det altid vil medføre symptomer, reaktioner og følgevirkninger.

Når et barn bliver udsat for et seksuelt overgreb, ændres barnets adfærdsmønster sig i langt de fleste tilfælde. Flere ting er afgørende for, hvordan barnet reagerer. Reaktionen afhænger eksempelvis af barnets køn, af udviklingsniveau samt af hvor tæt relationen til krænkeren er.

Undersøgelser har vist, at det er særligt belastende for barnet når overgrebene sker gentagne gange, når de begås af tillidspersoner, når de sker under trusler og i tilfælde, hvor resten af familien ikke støtter barnet efter afsløringen.

Drenge versus piger

Når piger misbruges, har de tendenser til at vende overgrebet indad og reagerer med ængstelse og depression, mens drenge reaktioner oftere er udadrettet i form af vrede, raseri og konflikter med omgivelserne.

Piger reagerer ofte med en følelse af skyld og skam. Årsagen til denne følelse er, at piger er mere tilbøjelige til at påtage sig ansvaret for misbruget. Når piger misbruges, har de følelsen af magtesløshed og hjælpeløshed samt følelsen af, at det er deres egen skyld. I mange tilfælde lader de passivt overgrebet ske og forsøger i situationen at mestre det ved at lade som om, det ikke er dem, der bliver misbrugt.

Piger, der misbruges, er generelt gode til at betro sig og søge hjælp hos venner og forældre. Drenge derimod fortæller som regel ikke spontant om hændelsen – de fortæller hellere associerede historier om eksempelvis dyr, der kommer til skade.

Gennem opvæksten lærer drenge, at de skal have magt og kunne udholde smerter. De omdirigerer derfor i højere grad den hjælpeløshed, der er forbundet med overgrebet, ved at forsøge at overbevise sig selv om, at de ønsker seksuel aktivitet. De tilpasser sig den mening, krænkeren giver misbruget, fordi der i overgrebet ligger et tab af maskulinitet, som er uacceptabelt og som skaber angst.

Drenge fortrænger eller benægter de smertefulde oplevelser for at holde følelsen af magtesløshed og hjælpeløshed væk. Er vold impliceret, er følgevirkningerne endnu værre.

Drenge reagerer således ofte ved at overdimensionere de mandlige træk i deres personlighed. De tilstræber meget tidligt at blive 'en rigtig mand' og leve op til samfundets mandeideal.

Drenge holder ord og sladrer ikke ligesom piger. Når afsløringen finder sted, er der derfor stor risiko for, at drenge stadig benægter overgrebet.

FORNÆGTELSEN

“JENS HAR VÆRET UDENLANDS. EN VEN HENTER HAM I LUFTHAVNEN. “NU SKER DER NOGET MED FILMEN OM TRÆNEREN,” SIGER JENS. “JA, MEN NU SKAL I OGSÅ HUSKE ALT DET GODE, HAN GJORDE FOR JER,” INDVENDER MODEREN.”

JENS HAR DE SENESTE 10 ÅR JÆVNLIGT OG FORGÆVES FORSØGT AT TALE MED SIN MOR OM TRÆNERENS MISBRUG AF HAM.

SYMPTOMER PÅ OVERGREB

Børn fortæller om seksuelle overgreb på mange måder. De kan komme med antydninger eller udvise et særligt adfærdsmønster. De færreste børn fortæller direkte om misbruget.

Nedenfor er listet en række symptomer, som er fælles for både piger og drenge. Optræder disse symptomer kan der muligvis være tale om seksuelt misbrug.

Symptomerne kan både have fysisk og psykisk karakter. Nogle af de samme symptomer kan forekomme, uden der er tale om misbrug.

Destruktiv/selvdestruktiv adfærd

Ved denne adfærd værner barnet om sine problemer via uro og konflikter. Andre børn gemmer sig i tavshed; men kan også fremstige trusler om eller forsøge på selvmord. Det er oftest piger, der eksempelvis ridser eller skærer i sig selv eller tager en overdosis tabletter for at gøre opmærksom på misbruget.

Psykosomatiske problemer som hovedpine, mavepine, forsøg på at dulme smerten gennem misbrug er ligeledes tydelige kendetegn.

Seksualiseret adfærd

Et barn med seksualiseret adfærd taler ofte meget om sex eller udfordrer andre til seksuelle lege. Barnet udviser en form for pseudomodenhed via seksualiseret opmærksomhedssøgende adfærd. Barnet leger for eksempel seksuelle lege og taler meget om sex.

Krisereaktioner

Krisereaktioner kommer ofte til udtryk igennem angst, utryghed, mareridt og søvnløshed. Barnet kan være bange for mørke; men også bange for at klæde sig af.

Spisevægring samt en stærk følelse af mindreværd kan ligeledes være en krisereaktion på seksuelt overgreb.

Fysiske tegn

Har et barn været udsat for seksuelt overgreb af fysisk karakter, kan der forekomme uforklarlige mærker på kroppen, sår på kønsorganer, smerter i kønsorganer, endetarm eller mund.

Karakteristiske drengesyntomer

Udover nævnet symptomer kan der hos drenge også optræde andre symptomer som angst for homoseksualitet, overmaskulinsering eller feminiseret adfærd.

Et typisk drengesyntom kan også ses i form af en ekstrem berøringsangst, et fjendtligt og ufølsomt forhold til kroppen eller en ekstrem fascination af ild.

DE SEKSUELLE KRÆNKERE, HVEM ER DE?

Tidligere troede mange, at en krænker var en pervers mand, som ikke kunne styre sine seksuelle behov - en børnelokker.

I virkeligheden er der ingen karakteristika med hensyn til krænkerens sociale baggrund, alder, almindelige adfærd eller for den sags skyld udseende. Den afgørende risikofaktor er krænkerens egne oplevelser af omsorgssvigt, børnemishandling eller seksuelle krænkelser.

Undersøgelser har vist, at vrede og afmagt er drivkraften bag de fleste overgreb. I disse tilfælde er det aggressioner, der kommer til udtryk seksuelt og ikke en overdreven seksualitet, der kommer til udtryk på en aggressiv måde.

Det vil med andre ord sige, at krænkeren ikke pr. definition er seksuelt umættelig og pervers.

Når krænkeren er en mand

Når krænkeren er en mand, er det primært fædre, stedfædre eller en anden tillidsperson, som krænker barnet.

Når drengen udsættes for et overgreb af en mandlig tillidsperson, skaber det en dyb konflikt i drengen, da krænkeren nu besidder to roller. På den ene side er krænkeren en person, som drengen gerne vil identificere sig med. På den anden side er han den person, der udsætter drengen for overgreb. Drengens position som offer gør det umuligt at identificere sig med krænkerens mandighed i selve overgrebssituationen, hvilket skaber en konflikt i drengen med traumatiserende konsekvenser.

Når krænkeren er en kvinde

Er krænkeren en kvinde bliver kønsidentiteten hos drengen også anfægtet. Det er især hvis det er drengens mor, der krænker, og hvis det seksuelle overgreb starter før puberteten.

Et gennemgående træk hos drenge, der misbruges af deres mor er, at disse drenge ofte udvikler et overdimensioneret maskulint præget forsvar, som skal beskytte den sårede dreng.

Disse drenge opbygger en uigennemtrængelig skal og kommer derved nemt til at fremstå som aggressive, fjendtlige og uomgængelige drenge.

HAR DU MISTANKE?

Sager om seksuelle overgreb er altid komplicerede. Har du mistanke om overgreb, er det vigtigt, at du holder hovedet koldt og søger rådgivning, før du handler. Hvis du har en fornemmelse af, at noget er galt med det pågældende barn, så spørg ind til barnets bekymringer uden at lægge ordene i munden på barnet.

Vis barnet tillid og tro på dét, barnet fortæller. Hvis du har mistanke til en person inden for familien, så lad i første omgang være med at konfrontere personen med anklager.

Hvis du vurderer, at der er tale om seksuelle overgreb, har du pligt til at kontakte Socialforvaltningen i din kommune. De seksuelle overgreb skal højst sandsynligt også meldes til politiet. Du kan få rådgivning hos en af organisationerne under kapitlet Links og adresser eller på hjemmesiden www.traeneren.dk.

DEN SEKSUELLE LAVALDER

I Danmark er den seksuelle lavalder 15 år. Det betyder, at alle former for seksuelle aktiviteter mellem en person over 15 år og en person under 15 år er strafbare.

Det er ligeledes ulovligt at have sex med en ung under 18 år, hvis den unge er betroet den voksne til undervisning eller opdragelse. Det gælder således for adoptivforældre, stedforældre, plejeforældre og personale på uddannelses- og fritidsinstitutioner.

Straffelovens §§216-235 omhandler seksuelle overgreb mod børn og unge.

FAKTA OM BØRNEATTESTEN

I 2005 vedtog Folketinget en lov med krav om at indhente børneattester i forbindelse med ansættelse af trænere, ledere, instruktører med flere, som er i direkte og vedvarende kontakt med børn under 15 år.

En børneattest indeholder oplysninger om en eller flere af følgende typer straffelovsovertrædelser:

Incest, samleje eller anden kønslig omgang med børn under 15 år. Udbredelse eller besiddelse af børnepornografi. Blufærdighedskrænkelser over for børn under 15 år.

Et tjek i kriminalregistret udgør imidlertid ikke hele løsningen i kampen mod seksuelle overgreb på børn og unge. Det handler i høj grad om forebyggelse og åbenhed, når man vil undgå, at de seksuelle krænkelse finder sted.

Beklageligvis kan ikke alle seksuelle krænkelse undgås; men alle kan medvirke til at gøre livet for krænkeren langt mere besværligt og dermed minimere risikoen for overgreb betydeligt.

Forebyggelse består i at formidle viden og skærpe opmærksomheden hos alle, der omgås børn i familien, i fritidslivet eller som arbejder med børn.

Mennesker, der har med børn at gøre kontinuerligt i deres arbejdsliv, bør have mulighed for at udvide deres viden og forståelse for børns adfærd. Det kan ske gennem de enkelte faggruppers uddannelser, og via retningslinjer og efteruddannelse i kommuner, institutioner, organisationer og foreninger.

OPGAVEFORSLAG

Grooming

På baggrund af en analyse af filmen samt kapitlet om Fakta og fagudtryk kan I på klassen tale om begrebet Grooming.

- Hvad betyder Grooming?
- Hvad sker der i Grooming-processen i filmen?
- Kender du nogen, der har været udsat for Grooming?
- Har du selv været udsat for Grooming i en eller anden form?

Overgreb eller...?

Seksuelle overgreb er alvorlige anklager. Overvej hvad der skulle til, for at I selv ville anmelde nogen for seksuelle overgreb? Hvor-
når er det passende at blande sig, hvis du har en mistanke?

Den misbrugtes adfærd

Diskuter hvilken adfærd og hvilke tegn du skal være opmærksom på hos børn, der hemmeligholder, at de er udsat for seksuelle overgreb.

Hvem har ansvar?

Alle har et ansvar for at gribe ind, hvis man får mistanke om seksuelle overgreb på børn. Emnet vækker mange følelser i de fleste. Nogle vælger at se bort fra en mistanke, mens andre måske overreagerer og ser misbrug alle vegne.

Forældrene er de nærmest – og børn er primært forældrenes ansvar

- Hvorfor ser de så ikke Niels' ændrede adfærd?
- Overser de den bevidst eller ubevidst?
- Har de berøringsangst?
- Kender de overhovedet til faresignalerne?

Kønsopdeling: Dreng/pige

Prøv at lade drenge og piger være adskilt i rene drengegrupper og rene pigegrupper.

- Hvad forbinder I med seksuelle overgreb?
- Hvordan vil I reagere på, at en voksen udsætter jer for seksuelt overgreb?
- Hvem fortæller I om overgrebet?

SAMLET OPGAVEFORSLAG

OPGAVEFORSLAG TIL KAPITEL 3: FILMENS HANDLING:

Filmanalysen

- Beskriv filmens handlingsforløb/kronologi.
- Beskriv filmens fortællestruktur.
- Hvilke omdrejningspunkter rummer filmen (Point of no return)?
- Hvad gør disse omdrejningspunkter ved filmens karakterer?
- Beskriv de forskellige modsætningsforhold filmen indeholder og definer filmens tematik.
- Karakteriser filmens visuelle stil vedr. brug af farver, lys stemning, klipping, kamerabevægelse, billedstruktur, beskæring, nærbilleder og lign.
- På hvilken måde afbildes filmens tematik i den visuelle stil?
- Hvad betyder det for vores oplevelse af de enkelte scener og af filmen som helhed, at instruktøren vælger den stil, han gør?

"Du tror vel ikke, det er mig?"

- Beskriv stemningen og følelserne i scenen i grillbaren.
- Beskriv det psykologiske aspekt ved scenen: Hvad tænker Niels? Hvad hentyder træneren til? Hvad er det, der bliver sagt mellem linjerne?
- Hvad siger den "larmende" tavshed dig som publikum?

Tavsheden og tvivlen!

- Skal Niels fortsætte på holdet, som om ingenting var hændt?
- Eller skal han tale åbent om trænerens overgreb?
- Hvordan vil Pernille og hans venner reagere?
- Hvorfor sagde han ikke noget til nogen, da han var i tvivl om overgrebet?
- Hvad kunne han have gjort?

Sig det til nogen!

- Diskuter gruppevis hvad skal Niels, nu hvor han ved, det er træneren.
- Hvem burde han fortælle om sin situation?
- Hvilke reaktioner kan han forvente?

Meddigtning

- Meddigt filmens slutning:
- Hvad sker der nu i det videre forløb?
- Hvad gør Niels?
- Hvad gør træneren?

OPGAVEFORSLAG TIL KAPITEL 4: FILMENS HOVEDKARAKTERER

Niels

- Lav en personkarakteristik af Niels.
- Hvad er dit umiddelbare indtryk af Niels?
- Hvordan udvikler han sig igennem filmen?
- Hvordan er han over for sin mor efter det første overgreb?
- Og hvorfor er han mon pludselig sådan?
- I henhold til opgaven om meddigtning kan I overveje, om Niels på et senere tidspunkt søger en konfrontation?

Træneren, John

- Lav en personkarakteristik af træneren.
- Hvad er dit umiddelbare indtryk af ham?
- Virker han sympatisk eller usympatisk?
- Ændre dette indtryk sig i løbet af filmen?
- Og i så fald hvornår, hvordan og hvorfor?
- Hvilken oplevelse af ham sidder du tilbage med efter at have set filmen?
- Hvorfor forgriber træneren sig mon på Niels?

Øvelser i at lære sine grænser at kende:

Lad eleverne stå overfor hinanden to og to i så stor afstand som muligt. Lad den ene gå langsomt tættere på den anden. Lad den anden mærke efter og sige stop når hans/hendes personlige sfære er overtrådt. Formålet er at eleverne mærker deres grænse for fysisk nærhed i forhold til den anden.

Diskuter derefter det situationsbestemte ved fysiske grænser.

- Fortroligt - 0,75 meter
- Personligt - 1,2 meter
- Socialt - 2,0 meter
- Offentligt - 7,5 meter

Med udgangspunkt i ovenstående figur kan I diskutere i hvilke nærhedszoner Niels og trænerens relation er på forskellige tidspunkter i filmen?

- Er den i det sociale nærhedszone, det personlige nærhedszone eller det fortrolige nærhedszone?
- Hvilken betydning har det at træneren leger med drengene i badet, mens de er nøgne?
- Hvilken betydning har det at Niels holder på hemmeligheden?
- Tal om hvilken betydning det har for Grooming-processen og trænerens mulighed for at manipulere med Niels?

Dilemmaspil: Grænselinjen

Formålet med denne opgave er at gøre eleverne opmærksom på vigtigheden af, at de tænker over forskellige fysiske og psykiske grænser. Spillet går ud på at bringe forskellige situationer mellem voksne og unge i spil gennem en række spørgsmål.

- Det overordnede spørgsmål er: Kan du komme i tanke om en situation, hvor dine grænser er blevet overtrådt af en voksen?
- Klassen beskriver mindst 16 situationer, hvor deres grænse er blevet overtrådt af en voksen. Klassen deles op i grupper af 3-4 personer – evt. kønsopdelt. Grupperne starter med at skrive situationerne på 16 kort i overskrifter. Dernæst trækker de et kort på skift. Nogle situationer kunne lyde som følger:
- En voksen skælder dig ud
- En voksen giver dig et kys på kinden
- En voksen stryger dig henover håret
- En voksen stirrer på dig for længe
- En voksen fortæller om sit eget sexliv
- En voksen holder tæt om dig
- En voksen giver dig en gave, du virkelig har brug for
- En voksen giver dig en topkarakter, selvom du og han/hun ved, du ikke har fortjent den
- En voksen beder dig om at holde på en hemmelighed
- En voksen udviser særlig interesse for dig frem for dine klassekammerater
- En voksen vil have dig til at gøre tjenester
- En voksen siger han/hun har brug for dit selskab
- En voksen tilbyder ofte at køre dig hjem fra skole, fest eller lign.
- En voksen foreslår, du overnatter hos ham/hende
- Grænselinjen: Når eleverne trækker et situationskort, lægger de kortene på en Grænselinje. Alle grupper har lavet hver deres Grænselinje.
- Til venstre på linjen: Mine grænser er ikke blevet overtrådt.
- I midten: Mine grænser er måske blevet overtrådt.
- Til højre på linjen: Mine grænser er blevet overtrådt.

Forslag til rollespil

Lær egne grænser at kende og øvelse i at "sige til og fra".

Formålet med rollespillene er at træne eleven i at kommunikere det, de kan stå personligt inde for og dermed "at sige til og sige fra" i en situation, hvor de føler sig presset.

For at kunne det trænes de i at blive bevidste om deres egne grænser i pressede situationer. Når vi er i pressede situationer, er det svært at mærke os selv i nuet, og først bagefter finder vi ud af, hvad vi skulle have sagt.

Eleverne skal trænes i at mærke, hvad de tænker og føler allerede i selve situationen. De skal trænes i at kommunikere det ud på en måde, som virker, så budskabet ikke bliver mudret.

Et direkte og klart budskab mindsker risikoen for at blive manipuleret med og vil dermed påvirke Grooming-processen.

Et klart budskab fordrer at have kendskab til, hvad vi tænker, og hvad vi føler, samt at vi kan kommunikere det ud både verbalt og i vores kropssprog – ikke mindst kræves det, at vi tør stå ved os selv.

Inden rollespillene startes bør eleven have kendskab til personlige rettigheder for lettere at turde stå ved sig selv.

Personlige rettigheder:

- At have og give udtryk for egne følelser, behov, meninger og ideer.
- At blive lyttet til og blive taget alvorligt.
- At blive behandlet med respekt.
- at sige til og fra uden skyld.
- At spørge "dumt" og bede om oplysninger.
- At begå fejl.
- At være uvidende og indrømme det.
- At bestemme over egen ejendom, tid, krop og sjæl.
- At søge succes.
- At ændre mening. Vi ikke er forpligtet til at sige B blot fordi vi har sagt A. (Birgitte Haldbo, "Træd frem med selvfølelse", Munksgaard 1996)
- Rollespil: Tag udgangspunkt i filmscenen hvor Niels laver lektier og hans mor er opsøgende over for ham. 2 spillere spiller scenens tema i rollespillet. Bagefter bliver de spurgt om, hvad de tænkte og hvad de følte i situationen.

Dernæst skal de forsøge at spille scenen, så Niels og hans mor siger, hvad de føler og hvad de tænker i scenen. Diskuter bagefter med klassen, hvilken effekt det har for Niels, at han fortalte, hvordan han havde det frem for at være undvigende over for sin mor. Relater det til Grooming-processen. Hvilken effekt kunne den "nye scene" have for filmens fortsatte handling?

- Rollespil: 2 spillere spiller temaet fra scenen, hvor Niels laver lektier og træneren er opsøgende over for ham. Bagefter skal de fortælle, hvad de tænkte og følte i situationen.

Dernæst spilles samme scene, hvor Niels i stedet er direkte i sin kommunikation over for træneren og dermed siger, hvad han tænker og føler. Det er vigtigt (og svært), at Niels ikke pakker tingene ind.

Spillerne fortæller igen, hvad de tænkte og følte i situationen. Sammenlign de to rollespil og diskuter hvilken effekt det har, at Niels pakker sin afvisning ind i et indirekte budskab om, at han skal lave tysk.

Analyser trænerens reaktion i rollespillene. Hører træneren Niels' budskab? Tal om hvilken effekt det har på Niels, når han kommunikerer indirekte eller direkte i spillet.

Rollespil: De 16 situationer fra tidligere øvelser benyttes som temaer i rollespil afviklet i grupper. Eleverne trækker et kort på skift og spiller først den oprindelige scene.

Bagefter kommenterer spillerne, hvad de tænkte og følte i spillet. Dernæst spilles situationen igennem, hvor de i stedet kommunikerer, hvad de tænker og føler.

Herefter fortæller de, hvordan de oplevede det. De elever i gruppen, som ikke spiller, kommenterer på hvordan de syntes kommunikationen var både verbalt og i kropssprog – hvordan virkede den?

Tværfagligt emne: Tilgivelse?

I forbindelse med den undervisning, der skal forberede eleverne til den obligatoriske projektopgave på 9. klassesetrin, er der mulighed for at udarbejde et tværfagligt emne mellem fagene kristendomskundskab, dansk og samfundsfag.

Ud fra forskellige menneskesyn kan eleverne gå i dybden med de dilemmaer i filmen, der handler om fordømmelse og tilgivelse.

- Kan vi undgå at dømme andre mennesker på baggrund af de utilgivelige handlinger, de har begået?
- Er det muligt at tilgive et seksuelt overgreb?

OPGAVEFORSLAG TIL KAPITEL 5: FAKTA OG FAGUDTRYK

Grooming

- Hvad betyder Grooming?
- Hvad sker der i Grooming-processen i filmen?
- Kender du nogen, der har været udsat for Grooming?
- Har du selv været udsat for Grooming i en eller anden form?

Overgreb eller...?

Seksuelle overgreb er alvorlige anklager. Overvej hvad der skulle til, for at I selv ville anmelde nogen for seksuelle overgreb? Hvor når er det passende at blande sig, hvis du har en mistanke?

Den misbrugtes adfærd

Diskuter hvilken adfærd og hvilke tegn du skal være opmærksom på hos børn, der hemmeligholder, at de er udsat for seksuelle overgreb.

Hvem har ansvar?

- Hvorfor ser Niels' forældre ikke hans ændrede opførsel?
- Overser de den bevidst eller ubevidst?
- Har de berøringsangst?
- Kender de overhovedet til faresignalerne?

Kønsopdeling: Dreng/pige

- Hvad forbinder I med seksuelle overgreb?
- Hvordan vil I reagere på, at en voksen udsætter jer for seksuelt overgreb?
- Hvem fortæller I om overgrebet?

STOR TAK TIL

FILMEN 'TRÆNEREN' ER STØTTET AF:

Danmarks Idræts- Forbund, NDS, DR, TV2, Trygfonden, Tuborgfonden, FilmFyn og Zentropa

UNDERVISNINGSKAMPAGNEN 'TRÆNEREN I SKOLEN' ER STØTTET AF:

Trygfonden, Danmarks Idræts- Forbund, Red Barnet, Undervisningsministeriet v/ Tips- og Lottomidler, OAK Foundation Denmark, Centret for Undervisningsmidler, Danmarks Lærerforening, Zentropa

IDÉ TIL SKOLEPROJEKTET:

Lars Kristian Mikkelsen
Carsten Holst

INSTRUKTØR:

Lars Kristian Mikkelsen

PRODUCER:

Carsten Holst

PRODUKTIONSELSKAB:

Zentropa Entertainments26

PROJEKTKOORDINATOR:

Adriana Filipczuk

TEKSTFORFATTER:

Line Hornslet Falcke (Mikkelsen+ko)

DESIGN:

Daniel Rasmussen (Mikkelsen+ko)

FILMFOTOGRAF:

Lars Vestergaard, DFF

B-FILMFOTOGRAF:

Jesper Roland

PORTRÆT FOTO:

Ole Japp (Mikkelsen+ko)

WEBDESIGN:

Lasse Nørby (Mikkelsen+ko)

KONSULENTBISTAND VED:

Birgitte Baktoft, Danmarks Lærerforening
Jan Darfelt, Danmarks Idræts-Forbund
Dorte Østergren-Olsen, Center for Undervisningsmidler
Kuno Sørensen, Red Barnet

LINKS OG ADRESSER

Hvis du har brug for hjælp eller ønsker yderligere informationer om de emner, Skolepakken berører, kan du benytte dig af følgende links og nyttige adresser:

BØRNERÅDET

Vesterbrogade 35
1620 København V
www.boerneraadet.dk

BØRNS VILKÅR

Trekronergade 126 F
2500 Valby
www.bornsvilkar.dk

BØRNS VILKÅR

BørneTelefonen
Tlf.: 116 111.

DANMARKS IDRÆTS-FORBUND

Brøndby Stadion 20
2605 Brøndby
www.dif.dk

DET DANSKE FILMINSTITUT

Gothersgade 55
1123 København K
www.dfi.dk

RED BARNET

Rosenørns Allé 12
1634 København V
www.redbarnet.dk

SIG DET IKKE TIL NOGEN

www.sigdetikkeitilnogen.dk

TRÆNEREN

www.traeneren.dk

SIKKER CHAT

www.sikkerchat.dk

SIKKER FLIRT

www.sikkerflirt.dk

SISO

Videncentret for sociale indsatser
ved seksuelle overgreb mod børn.
Skibhusvej 52B
5000 Odense C
www.siso-boern.dk

SOS-HELPLINE – 38 110 110

Borgergade 38, st.
1300 København K
www.soshelpline.dk

STØTTECENTER MOD INCEST I DANMARK

Thorvaldsensvej 3
1871 Frederiksberg C
www.incest.dk

VORES ANSVAR

Servicestyrelsen
Edisonsvej 18, 1.
5000 Odense C
www.voresansvar.dk

SIGT RÅ!

INSTRUKTØR, DFF **LARS KRISTIAN MIKKELSEN**
KLIP **PERNILLE BECH**

LYD **ALEX PAVLOVIC, JOHANNES DAM**

MANUSKRIFT

MOGENS RUKOV, CHRISTOFFER BOE, LARS C. DETLEFSEN
SKUESPILLERE **JENS ALBINUS, CHRISTIAN WIENBERG, SARAH JUEL WERNER M.F.L.**

PRODUKTIONSELSKAB

ZENTROPA ENTAINMENTS26

EFTER IDE AF

LARS K. MIKKELSEN

FOTOGRAF

LARS VESTERGAARD
PRODUCER **CARSTEN HOLST**

